

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

27 ianuarie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte

Nicolae Gordilă,

Judecători

Iurie Diaconu, Elena Covalenco,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar împotriva sentinței Judecătoriei Dondușeni din 03 iulie 2015 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 07 octombrie 2015, declarat de avocatul Vasile Martin, în numele inculpatului

Caldare Alexei Alexei, născut la 18 aprilie 1991, originar și locuitor al s. Țaul, r-nul Dondușeni, cetățean al R. Moldova, fără antecedente penale.

Termenul de examinare a cauzei

în instanța de fond:

08 aprilie – 03 iulie 2015,

în instanța de apel:

21 iulie – 07 octombrie 2015,

în instanța de recurs:

23 noiembrie 2015 – 27 ianuarie 2016.

Asupra recursului menționat, Colegiul penal,

CONSTATĂ :

1. Prin sentința Judecătoriei Dondușeni din 03 iulie 2015, Caldare Alexei a fost condamnat în baza art. 27, 187 alin. (2) lit. e) Cod penal la 5 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, începând din 03 iulie 2015.

De la inculpat s-a încasat în beneficiul părții vătămate Gordea E. prejudiciul moral în mărime de 10.000 lei.

2. Instanța de fond a constatat că la 26 februarie 2015, aproximativ ora 19.50, inculpatul Caldare A., aflându-se în s. Țaul, r-nul Dondușeni, în apropierea Colegiului Agricol, urmărind cum Gordea E., vânzătoarea magazinului ”MIXT” a Cooperative raionale de consum ”UNIVERSCOOP”, l-a închis și se deplasa spre domiciliu, a ajuns-o din urmă pe str. 31 August și, având scopul sustragerii deschise a bunurilor ei, a lovit-o cu pumnul în umărul drept și în cap, după ce a

împins-o la pământ, încercând să-i smulgă de pe umărul stâng geanta, în care se aflau bani în sumă de 1000 lei și documentele personale ale victimei.

Deși, prin loviturile aplicate, inculpatul i-a cauzat lui Gordea E. leziuni sub forma edemului și contuziei țesuturilor moi a regiunii parietale dreapta, echimoza spatelui pe stânga, care potrivit concluziilor raportului de expertiză medico-legală din 27.02.2015 se califică ca vătămare corporală neînsemnată, din motive independente de voința lui, nu și-a dus până la capăt intenția de săvârșire a jafului, întrucât nu a reușit să învingă rezistența opusă de victimă și a fugit de la fața locului fără obiectele materiale la care a atentat.

Instanța a reținut că inculpatul a participat la acțiunile de reproducere a faptelor la fața locului, demonstrând cum a comis fapta. Ulterior, a pledat nevinovat, motivând că a fost impus de colaboratorii poliției, prin aplicarea metodelor de influență psihologică și fizică, să recunoască vinovăția, dar despre aceste fapte nu a comunicat avocatului sau procurorului.

În cadrul cercetării judecătorești, inculpatul a recunoscut acțiunea civilă, s-a căit și și-a cerut scuze de la partea vătămată. A recunoscut că a trântit-o pe Gordea E. la pământ, a speriat-o și a lovit-o cu palma de două ori, fiind enervat și în stare de ebrietate alcoolică, a tras de geantă neavând intenția să i-o ia. Nu a fost influențat de nimeni să recunoască vinovăția. Afirmă că nu a bătut-o pe partea vătămată și nu el a comis crima.

Necâtând că inculpatul nu a recunoscut vina, aceasta este dovedită prin probele administrate.

Astfel, partea vătămată Gordea E. a relatat că a auzit cum cineva alerga în urma ei, apoi a primit o lovitură în partea dreaptă, mai sus de genunchi, a căzut jos, urmând mai multe lovituri, inclusiv în regiunea capului, de la persoana care încerca să-i smulgă geanta, care era sub dânsa și în care avea bani în sumă de 1000 lei, documente, medicamente. A opus rezistență și deoarece ea striga, la un moment inculpatul a fugit. Inculpatul a fost recunoscut de către martori. Ulterior, atât acesta, cât și rudele lui au încercat s-o convingă să-și retragă plângerea. Medicul a depistat urme ale loviturilor primite, iar până în prezent suferă de frică și disconfort.

Fiindu-i prezentată reproducerea declarațiilor la locul infracțiunii a confirmat că locul indicat de inculpat coincide cu locul unde a avut loc fapta și a fost atacată.

A solicitat încasarea despăgubirii morale în mărime de 10.000 lei deoarece i-a fost pusă viața în pericol, fiind atacată pe timp de noapte, în urma dereglărilor sistemului nervos a avut dureri de cap, s-a stresat, s-a blocat psihologic, iar consecințele le suportă până în prezent. Totodată, rudele inculpatului, care au încercat s-o influențeze nu și-au cerut scuze de la ea.

Martorul Țarălună M. a declarat că a văzut cum o persoană a sărit gradul în parc, apropiindu-se de partea vătămată, a aflat că persoana care a fugit a bătut-o. Înălțimea bărbatului care a fugit corespunde cu înălțimea inculpatului, care se află în fața instanței.

Martorul Rencheci E. a indicat că venind la serviciu, l-a văzut pe inculpat în fața căminului. Acesta era îmbrăcat într-o scurtă de culoare întunecată, vorbea

agresiv cu cineva la telefon, apoi a spart un geam la cămin. Ulterior, a auzit că inculpatul a atacat-o pe Gordea E.

Martorul Cvasiuc I., ofițerul de urmărire penală, a declarat că inițial, inculpatul a recunoscut vina și a făcut declarații identice cu ale părții vătămate. Acesta a indicat că a ajuns partea vătămată din urmă, în apropierea unui garaj, a apucat de geantă și a încercat să i-o smulgă. Deoarece partea vătămată a căzut jos, geanta fiind sub ea, nu i-a putut-o lua și a lovit-o cu pumnul sau palma. Partea vătămată striga și el a fugit, sărind gardul în parc. Inculpatul a fost audiat a doua zi, după audierea părții vătămate și cercetarea locului infracțiunii. Audierea lui a avut loc în prezența apărătorului, fiindu-i explicate drepturile, asupra inculpatului nu a fost exercitată presiune. Acesta a acceptat efectuarea verificării la fața locului, personal a indicat locul comiterii infracțiunii, explicând acțiunile în detalii. Inculpatul nu a comunicat și nu s-a plâns că ar fi dat declarații prin constrângere.

Conform raportului de expertiză medico-legală din 27.02.2015, la Gordea E. au fost depistate leziuni sub forma edemului și contuziei țesuturilor moi a regiunii parietale dreapta, echimoza spatelui pe stânga, care se califică ca vătămare neînsemnată.

Potrivit procesului-verbal de verificare a declarațiilor bănuitului Caldare A. la fața locului din 02.03.2015, însoțite de înregistrarea video a imaginilor, ultimul a arătat și povestit cum a comis infracțiunea.

Prin ordonanța procurorului în Procuratura raionului Dondușeni A. Cebanciuc din 10.06.2015 s-a refuzat în începerea urmăririi penale, cu clasarea procesului penal în temeiul sesizării instanței de judecată, referitoare la declarațiile inculpatului privind aplicarea violenței psihice și fizice în privința lui, cu scopul de a obține declarații, fiind constatat că declarațiile acestuia nu s-au confirmat.

Sunt neîntemeiate declarațiile inculpatului de nerecunoaștere a vinei și nu pot fi reținute, deoarece sunt combătute prin probele administrate.

Instanța a încadrat acțiunile inculpatului în baza art. 27, 187 alin. (2) lit. e) Cod penal, ca tentativă de jaf, adică tentativa de sustragere a bunurilor altei persoane, comisă cu aplicarea violenței nepericuloase pentru viață.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont de prevederile art. 61, 75, 81 Cod penal, că infracțiunea comisă este una gravă, săvârșită cu intenție, că inculpatul nu este căsătorit, nu are persoane la întreținere, nu este angajat în câmpul muncii, se caracterizează pozitiv, se află la evidența dispanserică a medicului psihiatru din anul 2000 cu diagnoza "Retard mintal grad ușor", nu are antecedente penale, concluzionând că reeducarea și corectarea lui este posibilă numai prin izolare de societate.

3. Avocatul Lucreția Socolov a declarat apel, în care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie achitat.

Apelanta a indicat că probele prezentate de acuzare nu dovedesc vinovăția inculpatului, nici un martor nu a confirmat că cunoaște circumstanțele infracțiunii sau că, anume inculpatul a comis tentativa de jaf. Partea vătămată nu a văzut

făptuitorul iar inculpatul a indicat inițial că a comis fapta fiind speriat, despre circumstanțe aflând de la alte persoane.

Prin probele administrate, acuizarea a confirmat doar comiterea tentativei de infracțiune, nefiind demonstrat că anume inculpatul a comis fapta. Inculpatul a dat declarații la urmărirea penală în calitate de bănuit, a participat la verificarea la fața locului, declarând cele auzite a doua zi, din sat, însă fiindu-i înaintată acuizarea a negat faptul comiterii infracțiunii, poziție pe care a susținut-o și în instanța de judecată.

3.1. Avocatul Vasile Martin a declarat apel suplimentar, solicitând casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie liberat de răspundere penală în legătură cu renunțarea la săvârșirea infracțiunii.

Apelantul a invocat că chiar și în cazul consumării infracțiunii, cu dovedirea incontestabilă a vinovăției inculpatului, ultimului i-a fost aplicată o pedeapsă prea aspră, fiind posibilă aplicarea art. 90 Cod penal.

Încasarea prejudiciului moral în mărime de 10.000 lei este neîntemeiată, acesta nefiind dovedit prin probe.

Astfel, inculpatul, auzind strigătele părții vătămate și conștientizând că ar putea fi depistat, benevol a renunțat la intenția de a răpi geanta victimei, condiții în care inculpatul poate fi liberat de răspundere penală, în temeiul art. 56 Cod penal.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 07 octombrie 2015, apelurile au fost respinse ca nefondate.

Instanța de apel a reținut că sentința instanței de fond este legală, întemeiată, fiind bazată pe probe concludente.

Instanța de fond a respectat normele procesuale, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei, și a dat probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării lor, corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatului în comiterea faptelor incriminate.

Probele care au confirmat concluziile instanței de fond au fost enumerate în partea descriptivă a sentinței de condamnare, printre care declarațiile inculpatului, ale părții vătămate, ale martorilor Țarlungă R., Țarlungă M., Rencheci E., Cvasiuc I., procesul-verbal de cercetare la fața locului din 27.02.2015 și tabelele fotografice, raportul de expertiză medico-legală nr. 40 din 27.02.2015, verificarea declarațiilor bănuitului Caldare A. la fața locului din 02.03.2015 și înregistrările video.

Din probele administrate rezultă, cu certitudine că inculpatul nu și-a dus la capăt intențiile de jaf ale părții vătămate din motive independente de voința lui, aceasta opunând rezistență fizică activă, apelând la ajutor și la moment apăruse un martor ocular care putea să-l identifice.

Argumentele apărării privind faptul renunțării inculpatului la săvârșirea infracțiunii au fost combătute prin probele administrate, din care rezultă că nu renunțarea, dar împiedicarea de a-și realiza intențiile infracționale au contribuit la

nerealizarea în continuare a acțiunilor de jaf, circumstanțe confirmate și de însuși inculpat.

Astfel, la faza incipientă a urmăririi penale, inculpatul a recunoscut vina, explicând detaliat circumstanțele jafului, declarațiile acestuia fiind verificate la fața locului și confirmate prin probele administrate.

Ulterior, fiindu-i înaintată învinuirea, inculpatul a negat vinovăția. În instanța de fond, inițial, inculpatul n-a recunoscut vina, dar fiind audiat suplimentar a recunoscut toate faptele din rechizitoriu și acțiunea civilă, declarând că se căiește și că a comis infracțiunea în stare de ebrietate alcoolică.

La stabilirea pedepsei, instanța de fond a ținut cont de prevederile art. 81 Cod penal, corect concluzionând că inculpatului urmează a-i fi stabilită pedeapsă cu închisoarea, izolarea acestuia de societate fiind necesară în raport cu acțiunile comise, părerea părții vătămate și pericolul social al faptei, fiind respectate prevederile art. 2, 7, 61, 75, 76, 78 Cod penal și Ghidului cu privire la aplicarea pedepsei, aprobat prin Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 15 din 22.12.2014.

Pedeapsa cu închisoarea îl va determina pe inculpat să conștientizeze fapta comisă, să se resocializeze, să se corecteze și pe viitor să se rețină de la comiterea faptelor penale.

La individualizarea pedepsei, instanța de fond a ținut cont că inculpatul a comis o infracțiune gravă, cu intenție, de motivul și scopul infracțiunii, de persoana inculpatului care este caracterizat satisfăcător, nu este încadrat în câmpul muncii, nu are antecedente penale, nu încalcă ordinea publică, se află la evidența medicului psihiatru, lipsa circumstanțelor atenuante, comiterea infracțiunii în stare de ebrietate alcoolică.

Totodată, partea vătămată a solicitat ca inculpatul să fie pedepsit conform legii, nu dorește să-l ierte, până în prezent fiind stresată și suferind în urma acțiunilor acestuia.

5. Avocatul Vasile Martin a declarat recurs ordinar, solicitând casarea hotărârilor adoptate, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie liberat de răspundere penală sau în privința acestuia să fie aplicate prevederile art. 90 Cod penal.

Recurentul a invocat că instanța de apel nu s-a expus în privința motivului indicat în apelul suplimentar, privind renunțarea benevolă a inculpatului de la consumarea infracțiunii, deci acest apel nu a fost examinat.

La fel, în decizie au fost indicate incorect declarațiile părții vătămate.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv în temeiul când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, și când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul vizat se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârilor contestate, inclusiv cele reproduse în pct. 2., 4. din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanțele de fond și de apel au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind învinuirea înaintată inculpatului și încadrarea juridică justă a acțiunilor infracționale ale acestuia în baza art. 27,187 alin. (2) lit. e) Cod penal, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, inclusiv declarațiile inculpatului, părții vătămate Gordea E., martorilor Țarălungă R., Țarălungă M., Rencheci E., Cvasiuc I., procesul-verbal de cercetare la fața locului din 27.02.2015 și tabelele fotografice, raportul de expertiză medico-legală nr. 40 din 27.02.2015, procesul-verbal de verificare a declarațiilor bănuitului Caldare A. la fața locului din 02.03.2015 și înregistrările video, toate probele fiind apreciate în conformitate cu prevederile art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării lor, instanța de apel pronunțându-se argumentat asupra tuturor motivelor invocate în apelul inițial și cel suplimentar al apărării (*pct. 4. din decizie*).

Concluziile instanțelor judecătorești coroborează și cu următoarele împrejurări.

Potrivit art. 27 Cod penal, se consideră tentativă de infracțiune acțiunea intenționată îndreptată nemijlocit spre săvârșirea unei infracțiuni dacă, din cauze independente de voința făptuitorului, aceasta nu și-a produs efectul. Conform art. 56 alin. (1) Cod penal, se consideră renunțare de bună voie la săvârșirea infracțiunii încetarea acțiunilor îndreptate nemijlocit spre săvârșirea infracțiunii, dacă persoana era conștientă de posibilitatea consumării infracțiunii.

Totodată, circumstanțele cauzei relevă în mod concludent că inculpatul era conștient de imposibilitatea consumării infracțiunii, în consecința opunerii de rezistență fizică activă a părții vătămate și a strigătelor ei de ajutor. Deci, inculpatul a efectuat acțiuni intenționate îndreptate nemijlocit spre săvârșirea infracțiunii de jaf, însă, acestea nu și-au produs efectul din cauze independente de voința lui, fiind prezentă pe caz o tentativă de infracțiune.

La stabilirea pedepsei instanțele de fond și de apel just și argumentat au ținut cont de prevederile art. 61, 75, 81 alin. (3) Cod penal, conform căror persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii. Pedeapsa are

drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. Mărimea pedepsei pentru tentativă de infracțiune nu poate depăși trei pătrimi din maximumul celei mai aspre pedepse prevăzute la articolul corespunzător din Partea specială a Codului penal pentru infracțiunea consumată.

Deci, pedeapsa respectivă a fost motivată, individualizată și aplicată inculpatului în corespundere cu prevederile legale (*pct. 2. și 4. din decizie*).

Potrivit jurisprudenței CEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de prima instanță. Or, în cazul în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările, care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță (*hotărârea CtEDO Garcia Ruis c. Spaniei, Helle c. Finlandei*).

Pe lângă aceasta, recursul dat, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 5. din prezenta decizie, este întemeiat doar pe critica modului în care instanța de apel a apreciat circumstanțele cauzei și probele administrate, inclusiv în latura pedepsei.

Însă, pornind de la relevanțele art. 27, 414 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanței de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea circumstanțelor cauzei, inclusiv în latura pedepsei în alt sens decât cel pe care îl propune avocatul este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu este temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel este lipsită de orice suport legal.

Este de observat că motivele invocate în recursul menționat au constituit deja obiect de examinare în instanțele de fond și de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 2 - 5 din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița versus Moldova*), nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei.

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanțele de fond și de apel nu au comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că

hotărârea atacată cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, că inculpatului i-au fost aplicate pedepse individualizate conform prevederilor legale, că instanța de apel s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul inițial și cel suplimentar, și că recursul ordinar este vădit neîntemeiat.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Astfel, odată ce recursul de pe rol este vădit neîntemeiat, el urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Vasile Martin împotriva sentinței Judecătoriei Dondușeni din 03 iulie 2015 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 07 octombrie 2015, în privința inculpatului Caldare Alexei Alexei, pe motiv că este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 17 februarie 2016.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Elena Covalenco